

Realdania

Kulturarvs-undersøgelse

– komparativ analyse 2017 og 2020

Livskvalitet gennem
det byggede miljø

OO

NN

OO

NN

Forord

Denne publikation viser resultaterne af en kulturarvsundersøgelse, som vi har fået gennemført i både 2017 og 2020.

Formålet med undersøgelsen er dels at skabe indsigt i, hvad kulturarven betyder for danskerne, deres livskvalitet og fællesskaber. Dels at få indblik i, hvordan danskerne bruger kulturarven og hvad de særligt interesserer sig for. Vi undersøger samtidig om billederne ændrer sig over tid.

Undersøgelsen viser overordnet, at vores kulturarv og bygningskultur er vigtig for

rigtig mange danskere. F.eks. mener flertallet, at historiske steder giver dem en bedre forståelse af, hvem de selv er. Flertallet vil også gerne vide mere om kulturarven i deres lokalområde. Og omkring hver tredje dansker mener, at historiske steder har betydning for deres livskvalitet og fællesskab med andre.

Undersøgelsen er gennemført for Realdania af analyseinstituttet YouGov. I 2017 deltog 1.000 danskere i undersøgelsen. I 2020 udvidede vi den til i alt 2.000 danskere i alderen 18-74 år.

Vi håber den viden og indsigt, der gives med undersøgelsen, kan inspirere flere til at beskytte, udfordre og udvikle den danske bygningskultur, så den både i dag og for fremtiden kan skabe værdi for den enkelte såvel som for fællesskabet.

Rigtig god læselyst!

Nina Kovsted Helk

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund om respondenterne
2. Danskernes forhold til kulturarv
3. Danskernes syn på kulturarv og bolig
4. Danskernes syn på kulturarv og turisme
5. Danskernes betalingsvillighed i forhold til kulturarv
6. Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

Kapitel 1

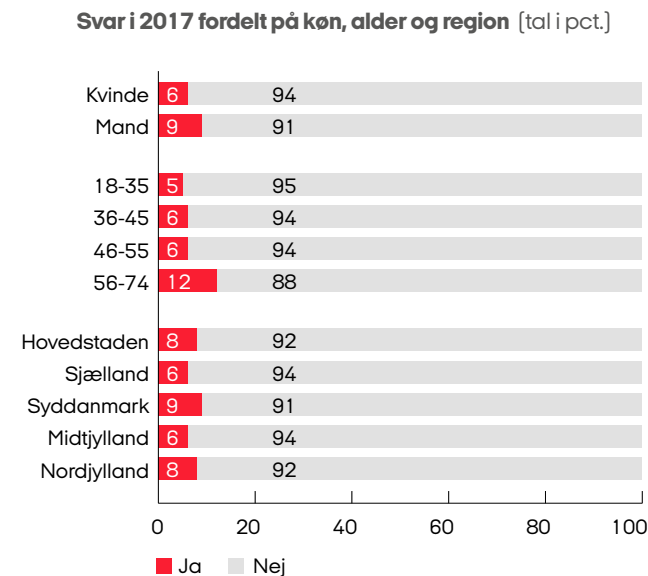
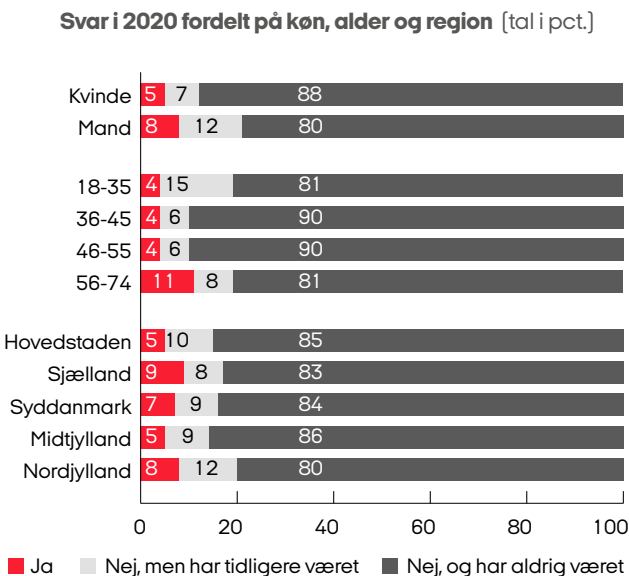
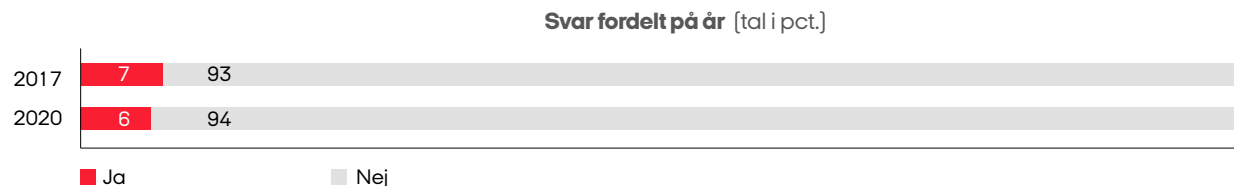
Baggrund om respondenterne

Baggrund om respondenterne

– Er du medlem af en kulturarvsforening (lokalhistorisk forening, bevarings- og fredningsforening, museumsforening mv.)?

Et markant flertal af de adspurgte er ikke medlem af en kulturarvsforening.

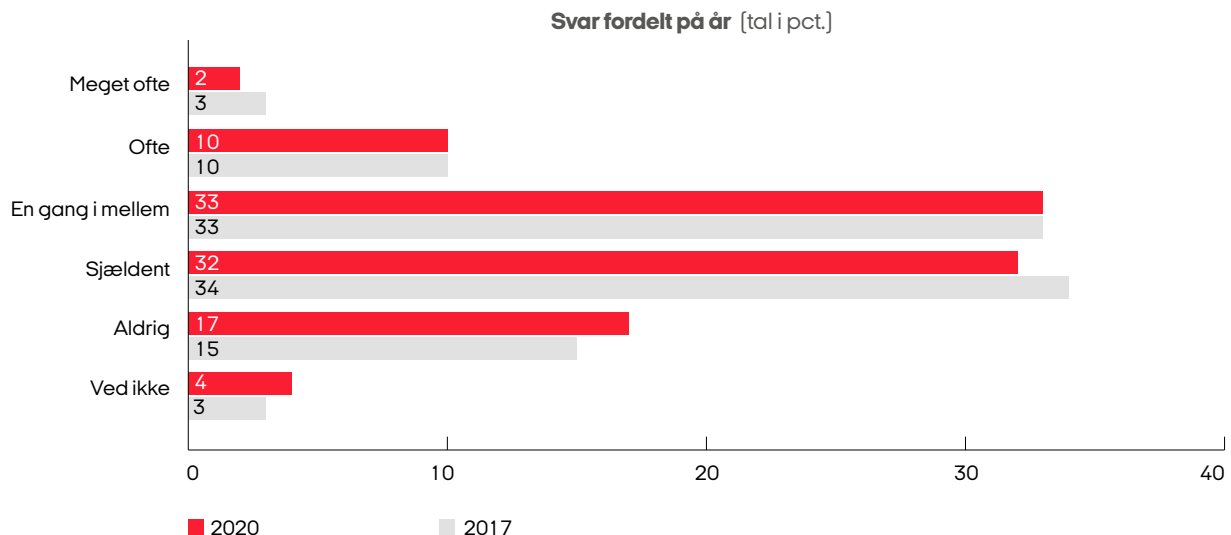

Baggrund om respondenterne

– Hvor ofte ser eller hører du udsendelser om kulturarv eller læser om kulturarv i medierne, på internettet, Facebook, Instagram, bøger eller magasiner?

Flest af de adspurgte svarer, at de sjældent eller en gang i mellem ser/hører/læser om kulturarv gennem medierne.

Svarene fra 2017 og 2020 har ikke ændret sig markant.

Kapitel 2

Danskernes forhold til kulturarv

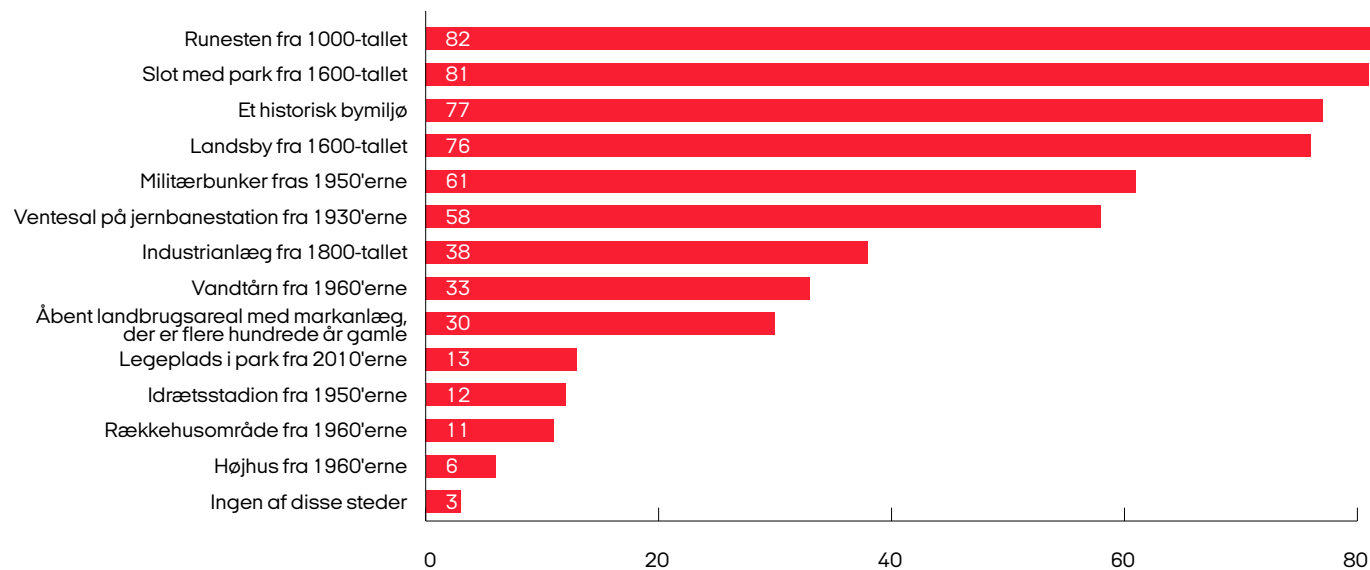
Danskernes forhold til kulturarv

– Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?

Historiske steder fra før 1960 anses af danskerne som mest bevaringsværdige.

Runesten og slotte anses som mest bevaringsværdige, herefter følger et historisk bymiljø.

Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer? [Du må markere flere svar (tal i pct.)]

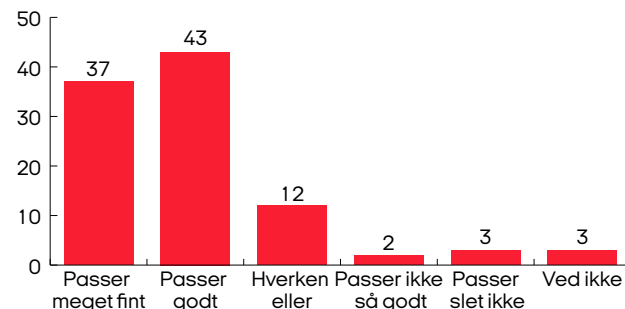

Danskernes forhold til kulturarv

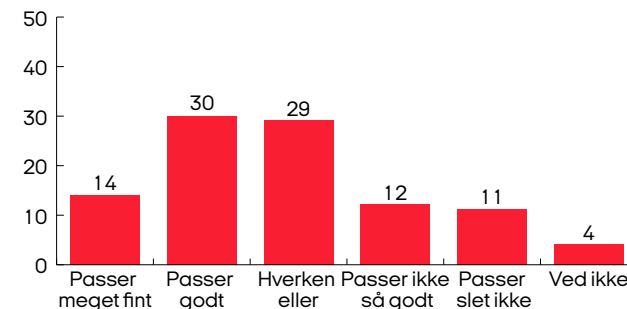
– Hvordan passer følgende udsagn på din opfattelse af historiske steder¹?

Flertallet svarer, at historiske steder giver en forståelse for fortiden og nutidens forhold, og giver en øget forståelse af, hvem de selv er.

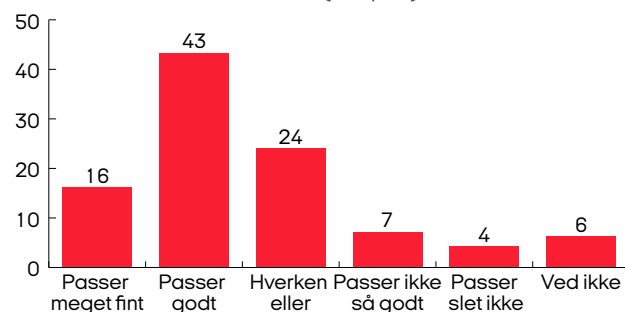
Historiske steder giver mig en øget forståelse for, hvordan det var i fortiden [tal i pct.]

Historiske steder giver mig en øget forståelse for hvem jeg er [tal i pct.]

Historiske steder giver mig en øget forståelse for nutidens forhold [tal i pct.]

¹Med historiske steder menes fortidslevn, bygningsarv, gamle industrimiljøer, herregårde, parkanlæg, bymidter med ældre huse mv.

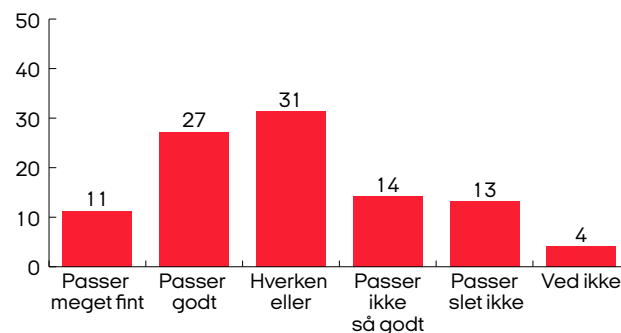
Danskernes forhold til kulturarv

– Hvordan passer følgende udsagn på din opfattelse af historiske steder¹?

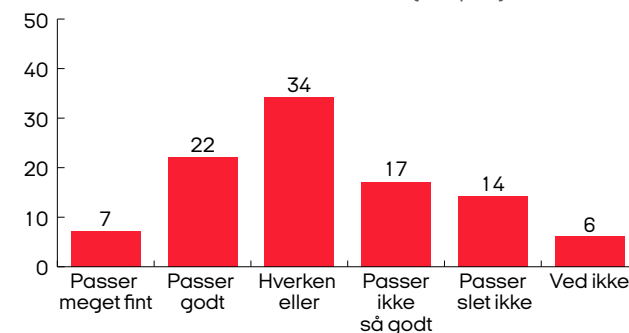
Næsten hver tredje dansker finder fællesskab med andre gennem historiske steder.

38% svarer, at det "passer meget fint" eller "passer godt", at historiske steder har betydning for deres livskvalitet. 31% svarer "hverken eller" og 27% svarer "passer ikke".

Historiske steder har betydning for min livskvalitet [tal i pct.]

Historiske steder gør at jeg finder fællesskab med andre mennesker [tal i pct.]

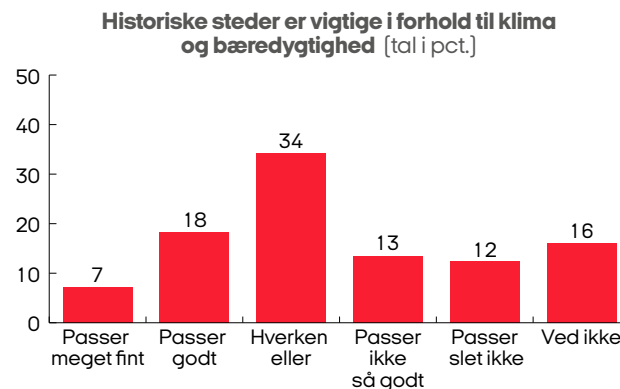

Danskernes forhold til kulturarv

– Hvordan passer følgende udsagn på din opfattelse af historiske steder¹?

16% af de adspurgte svarer "ved ikke" til forholdet mellem historiske steder og klima/bæredygtighed.

¹Med historiske steder menes fortidslevn, bygningsarv, gamle industrimiljøer, herregårde, parkanlæg, bymidter med ældre huse mv.

Kapitel 3

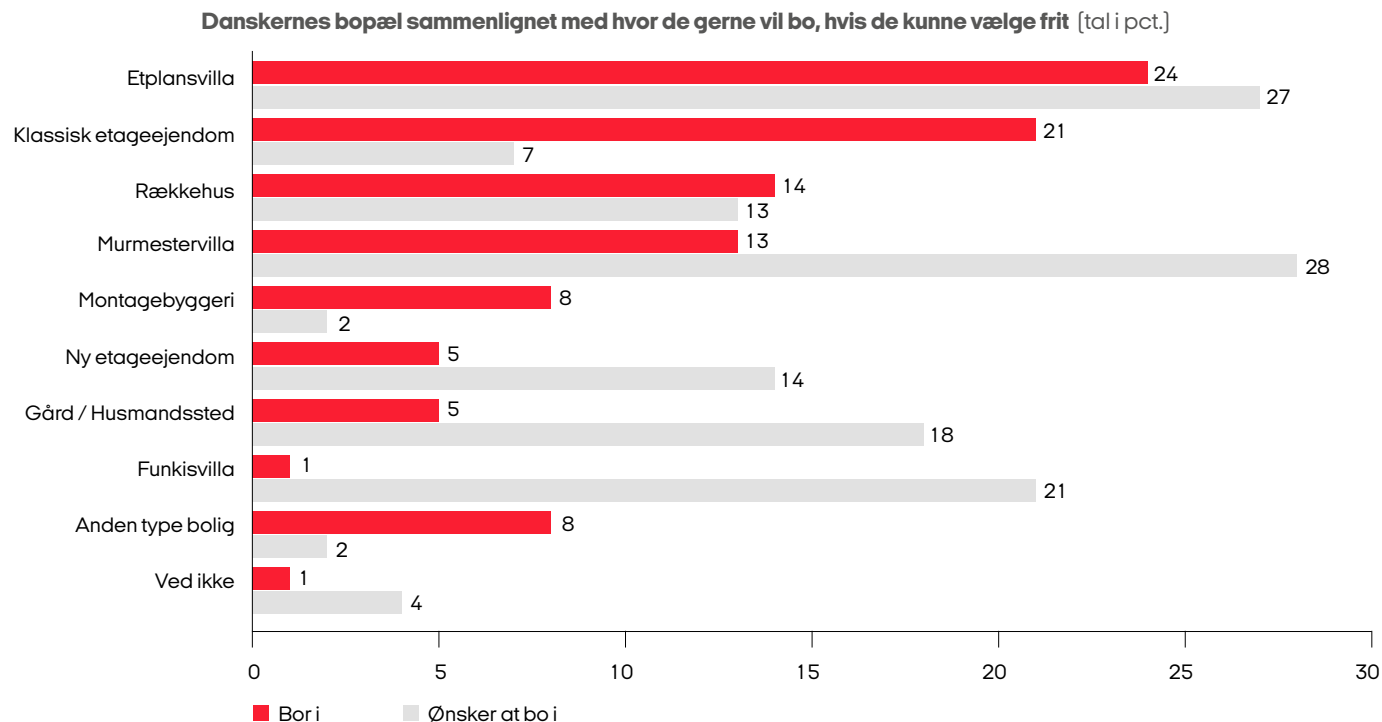
Danskernes syn på kulturarv og bolig

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– Danskernes bopæl sammenlignet med hvor de gerne vil bo, hvis de kunne vælge frit¹.

Blandt de adspurgte er der en uoverensstemmelse mellem, hvilken type bolig de bor i, og hvilken type bolig de helst vil bo i, hvis de kunne vælge frit.

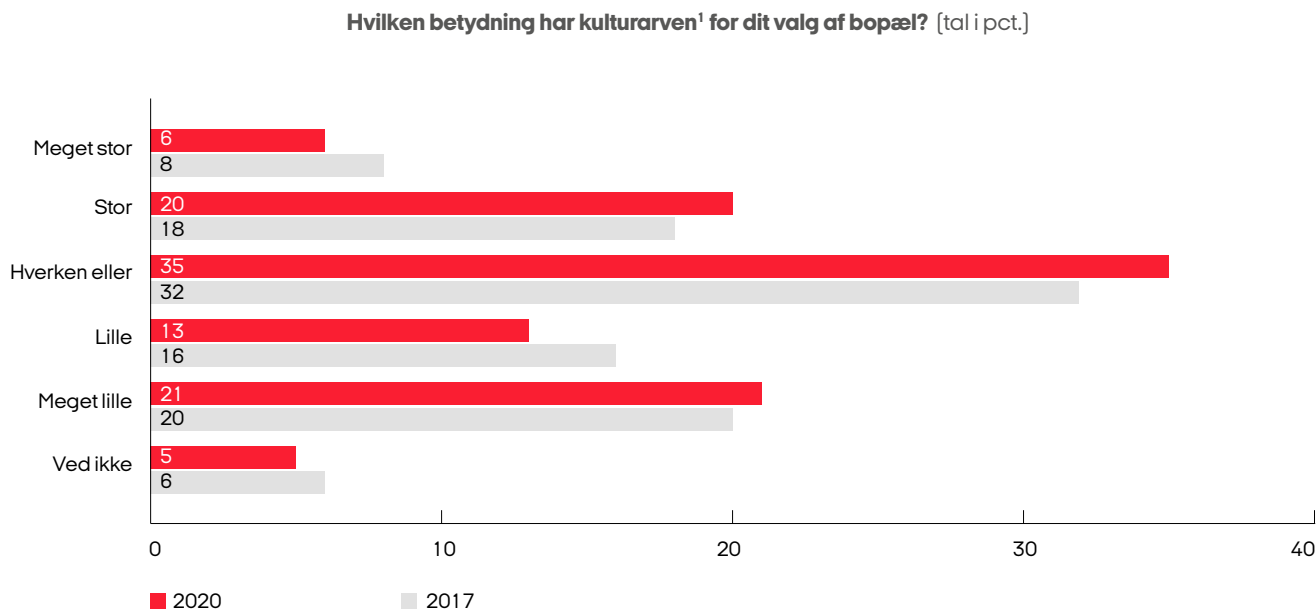

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– Hvilken betydning har kulturarven¹ for dit valg af bopæl?

Hver fjerde dansker svarer, at kulturarven har "hverken eller" betydning for valg af bopæl.

Godt hver fjerde dansker svarer, at kulturarven har "meget stor" eller "stor" betydning.

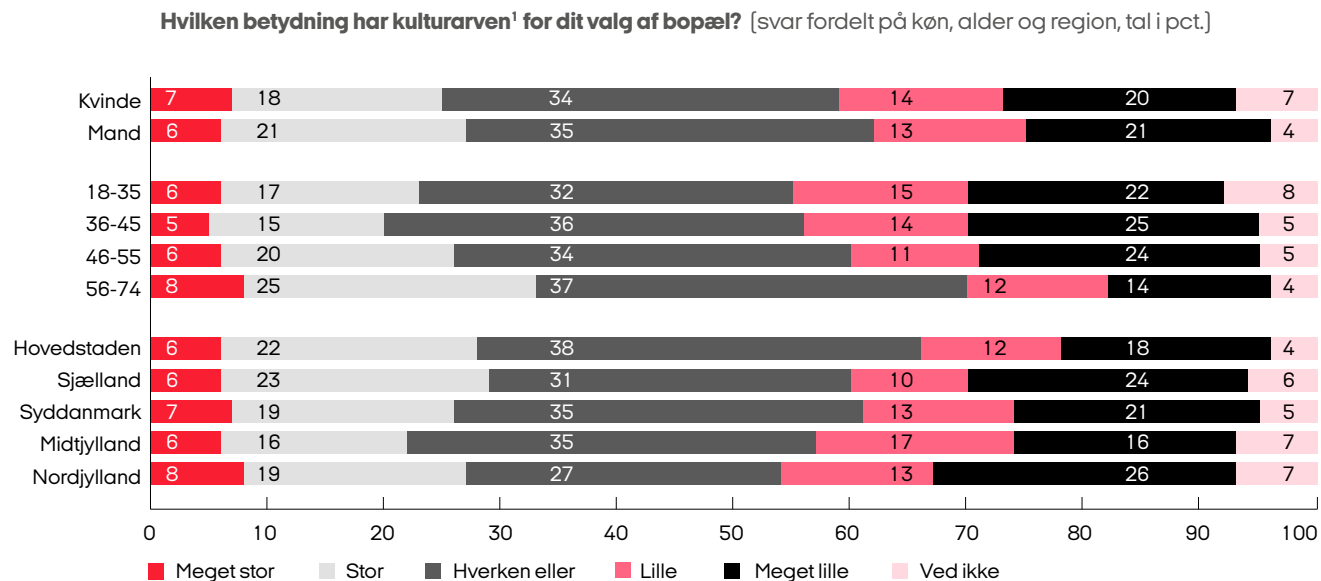
¹Kulturarven er her forstået som den danske bygningskultur, dvs. de fredede og bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer i by og land, der kan fortælle om byggeskik, arkitektur og kulturhistorie.

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– Hvilken betydning har kulturarven¹ for dit valg af bopæl?

Generel ikke stor forskel på tværs af alder, køn og region. Lidt større betydning for mænd og de 56-74 årige.

Interessen i Midtjylland er en anelse mindre end i resten af landet, da kun 16% har svaret, at kulturarven har stor betydning.

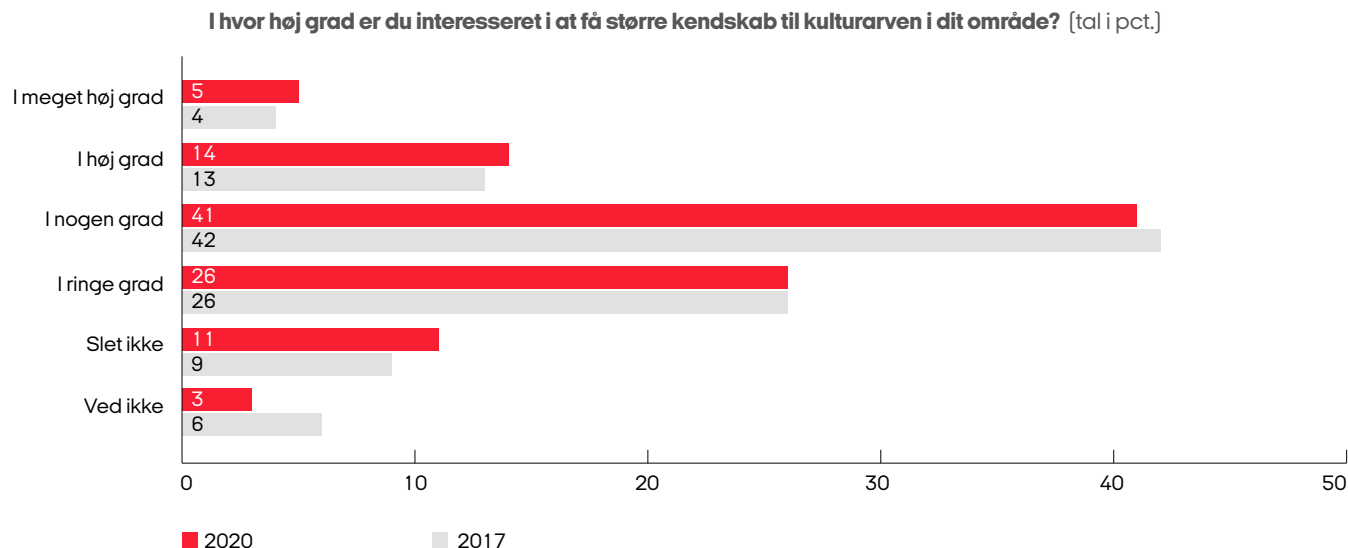

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– I hvor høj grad er du interesseret i at få større kendskab til kulturarven i dit område?

Næsten hver femte dansker svarer, at de er "i meget høj grad" eller "i høj grad" interesseret i at få et større kendskab til kulturarven i deres område.

60% af danskerne er generelt interesseret i at få et større kendskab til kulturarven i deres område.

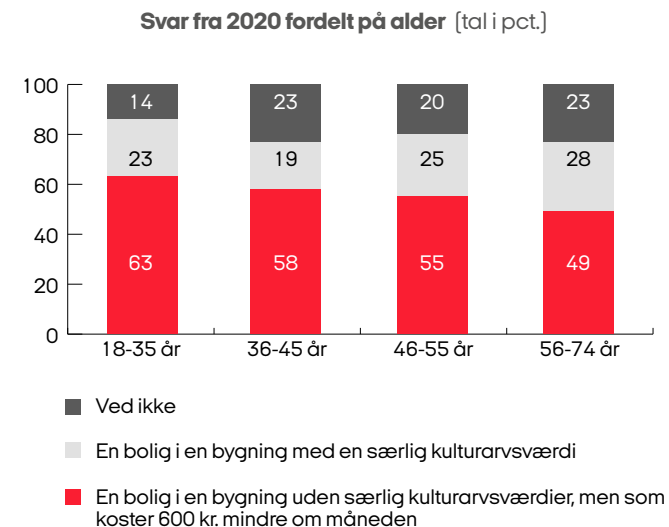
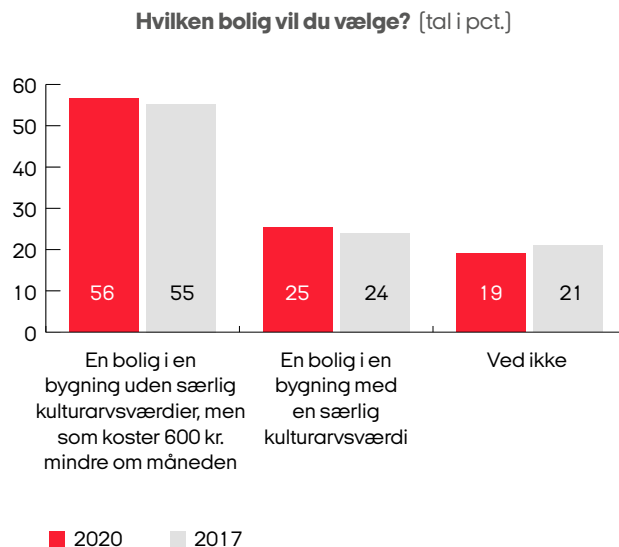

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– Du kan vælge mellem to forskellige boliger (egen bolig) til forskellig pris – hvilken vil du vælge?

Flest af de adspurgte svarer, at de vil vælge en bolig uden særlige kulturarvsværdier, som er 600 kr. billigere om måneden.

Jo ældre danskerne er, jo mere tilbøjelige er de til at betale mere for at bo et sted med kulturarvsværdier.

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– Din gode nabo ønsker at udvide sit hus, men det må han ikke ifølge den bevarende lokalplan for området. Der findes to forslag – hvilket finder du mest rimeligt?

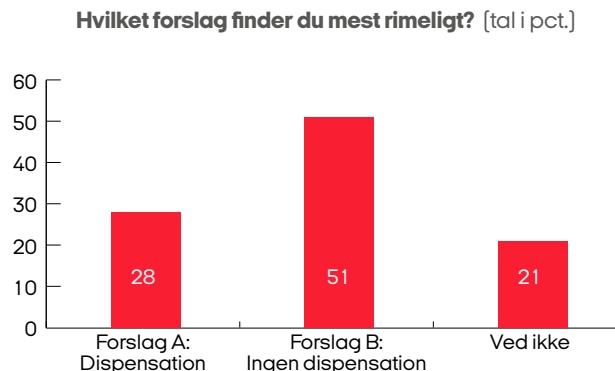
Forslag A: Dispensation

Indebærer at naboen får dispensation fra kommunen og dermed ret til at udvide sit hus.

Forslag B: Ingen dispensation

Indebærer at kommunen fastholder sin beslutning i henhold til den bevarende lokalplan og din nabo får nej til at udvide huset.

Flertallet svarer, at kommunen bør fastholde den bevarende lokalplan og naboen får et afslag til at udvide sit hus.

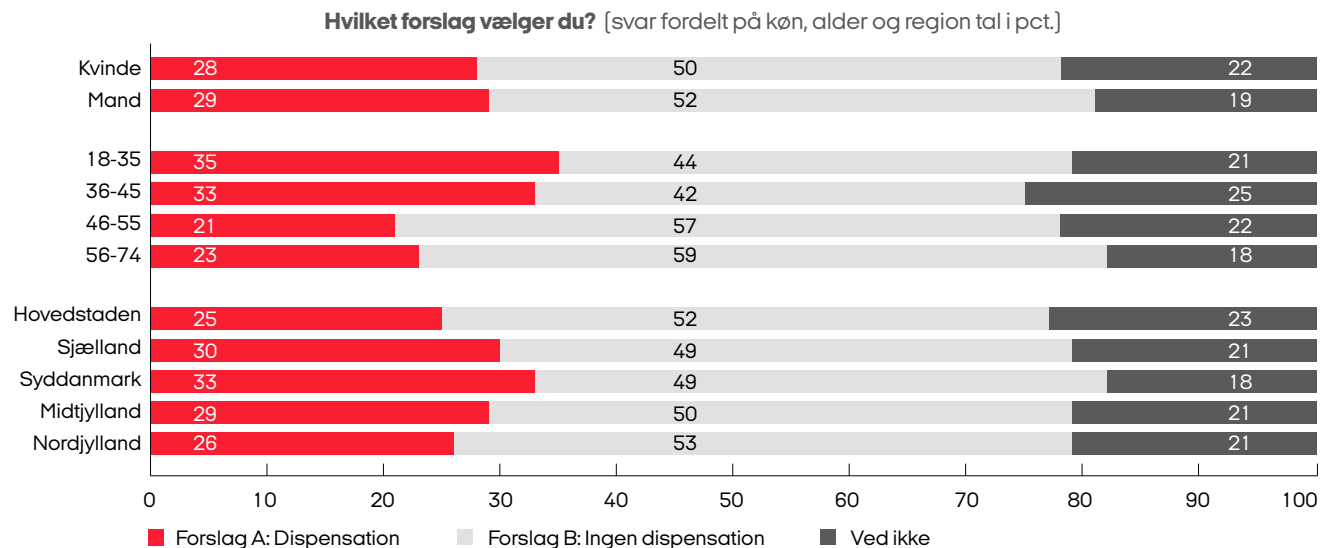

Danskernes syn på kulturarv og bolig

– Din gode nabo ønsker at udvide sit hus, men det må han ikke ifølge den bevarende lokalplan for området. Der findes to forslag – hvilket vælger du?

Blandt de ældre borgere vil flertallet ikke have, at kommunen giver dispensation.

Flere af de yngre borgere end af de ældre borger synes, at naboen godt må få dispensation.

Kapitel 4

Danskernes syn på kulturarv og turisme

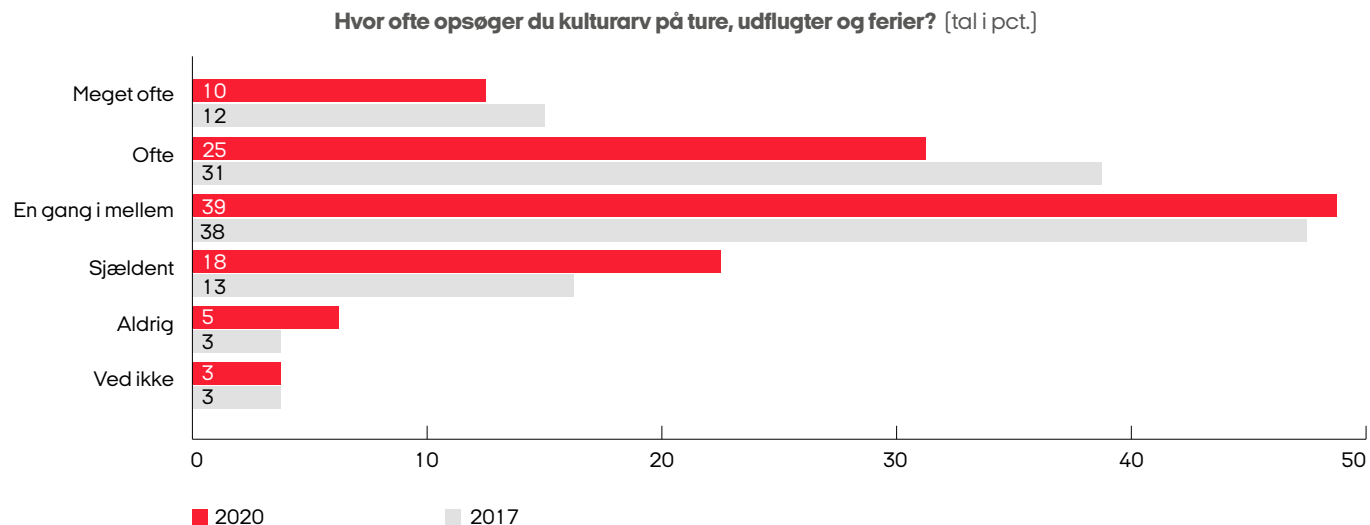

Danskernes syn på kulturarv og turisme

– Hvor ofte opsøger du kulturarv på ture, udflugter og ferier?

Antal af adspurgte som svarer, at de ofte eller meget ofte opsøger kulturarv er faldet fra 2017 til 2020.

Kulturarv er et yndet udflugtsmål, de fleste svarer dog at de opsøger kulturarv på udflugter en gang i mellem.

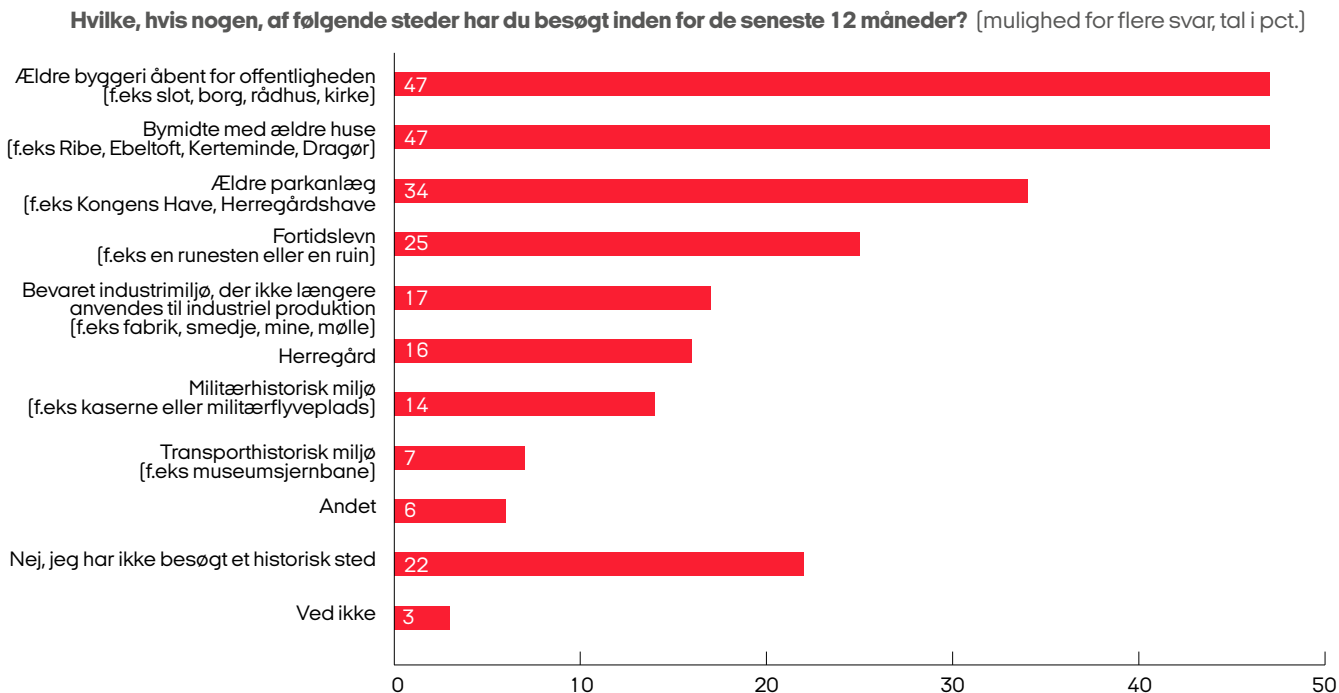
Danskernes syn på kulturarv og turisme

– Hvilke, hvis nogen, af følgende steder har du besøgt inden for de seneste 12 måneder?

Klassiske kulturmiljøer såsom ældre byer og byggeri er de mest besøgte.

Militærhistoriske og transport-historiske kulturmiljøer er mindst besøgt.

22% svarer, at de ikke har besøgt et historisk sted.

Danskernes syn på kulturarv og turisme

– Hvilke, hvis nogen, af følgende steder har du besøgt inden for de seneste 12 måneder?

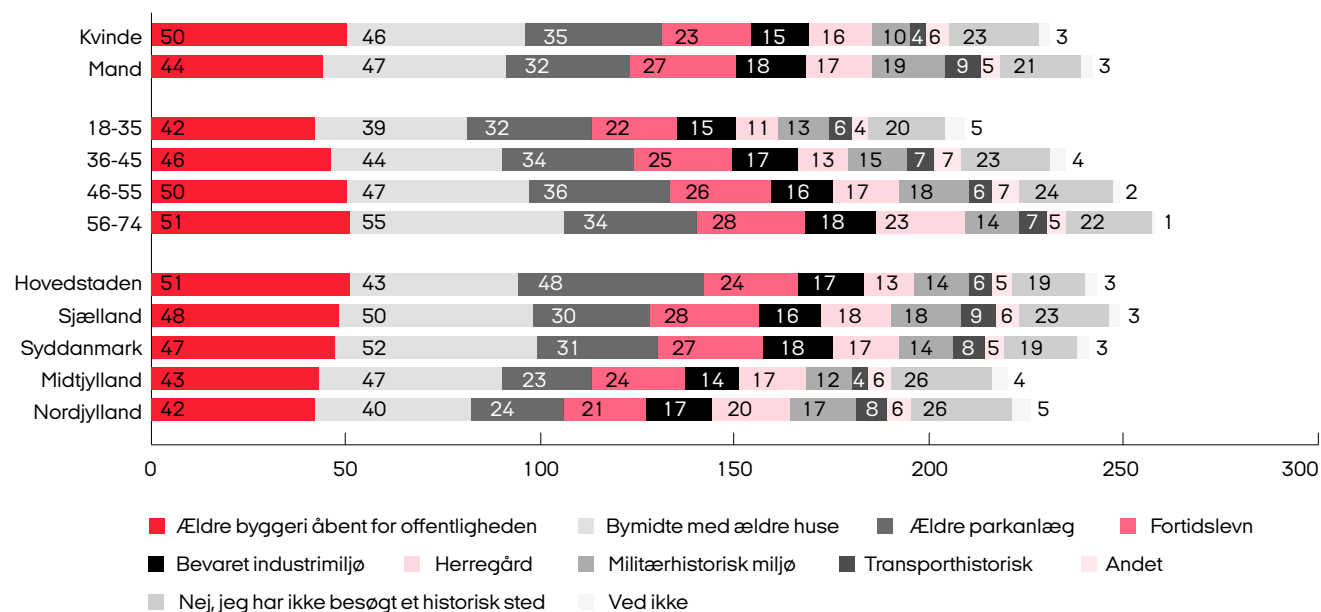
Flere mænd end kvinder besøger militærhistoriske miljøer og transporthistoriske miljøer.

De 56-74 årige er dem, som besøger flest steder med kulturarv.

48% af adspurgte i Hovedstaden har senest besøgt et ældre parkanlæg, hvorimod det kun er 23% af de adspurgte i Midtjylland som senest har besøgt et ældre parkanlæg.

20% af de adspurgte i Nordjylland har senest besøgt en herregård, mens dette tal kun er 13% af de adspurgte i København.

Hvilke, hvis nogen, af følgende steder har du besøgt inden for de seneste 12 måneder? (svar fordelt på køn, alder og region, tal i pct.)

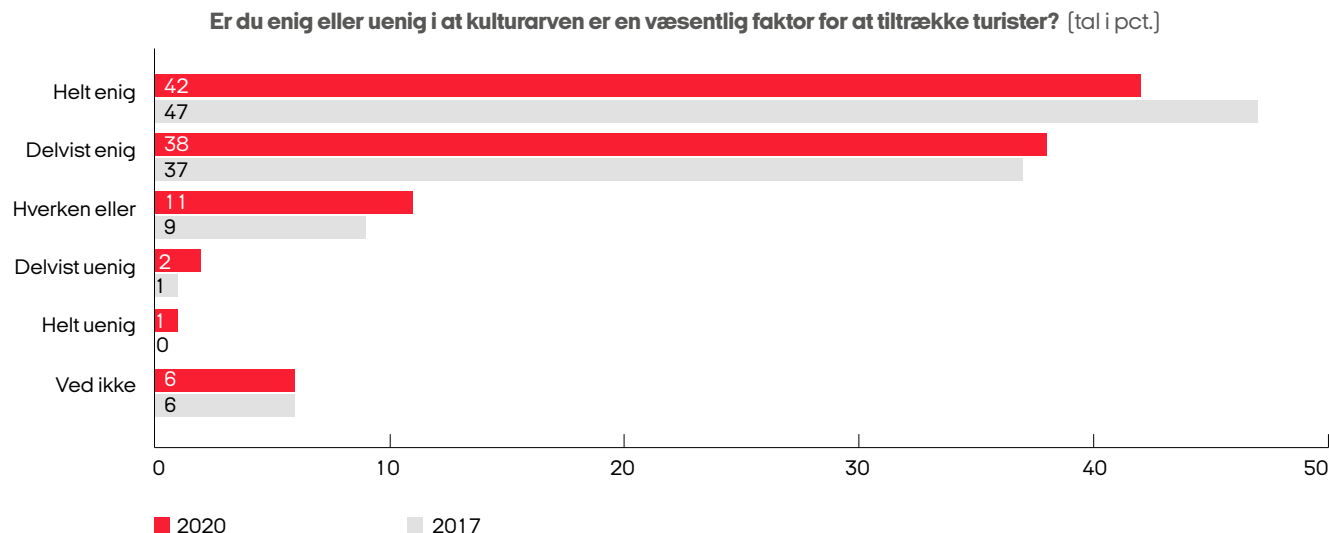

Danskernes syn på kulturarv og turisme

– Er du enig eller uenig i at kulturarven er en væsentlig faktor for at tiltrække turister?

Der er klar enighed i, at kulturarven tiltrækker turister.

Procenten af "helt enige" er faldet fra 2017 til 2020.

Kapitel 5

Danskernes betalingsvillighed i forhold til kulturarv

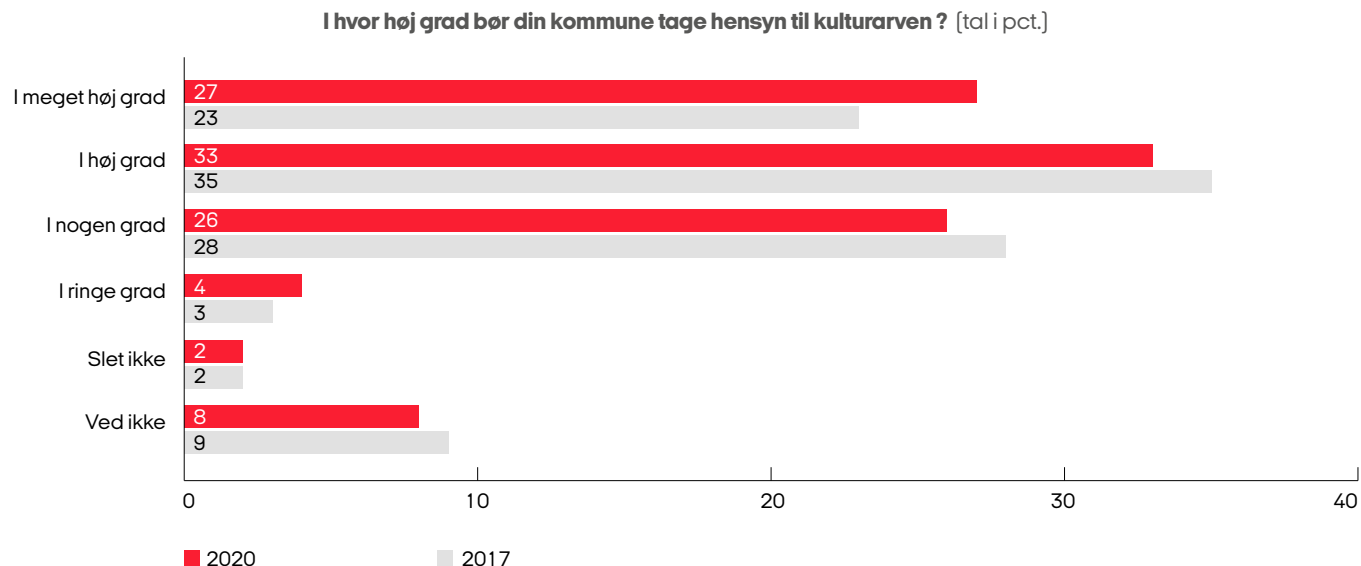

Danskernes betalingsvillighed til kulturarv

– I hvor høj grad bør din kommune tage hensyn til kulturarven ved nybyggeri, trafikforhold, erhvervsområde og udviklingsplaner?

De adspurgte mener, at kommunerne bør tage hensyn til kulturarven.

Heraf mener 27% i 2020, at kommunerne bør tage hensyn til kulturarven "i meget høj grad".

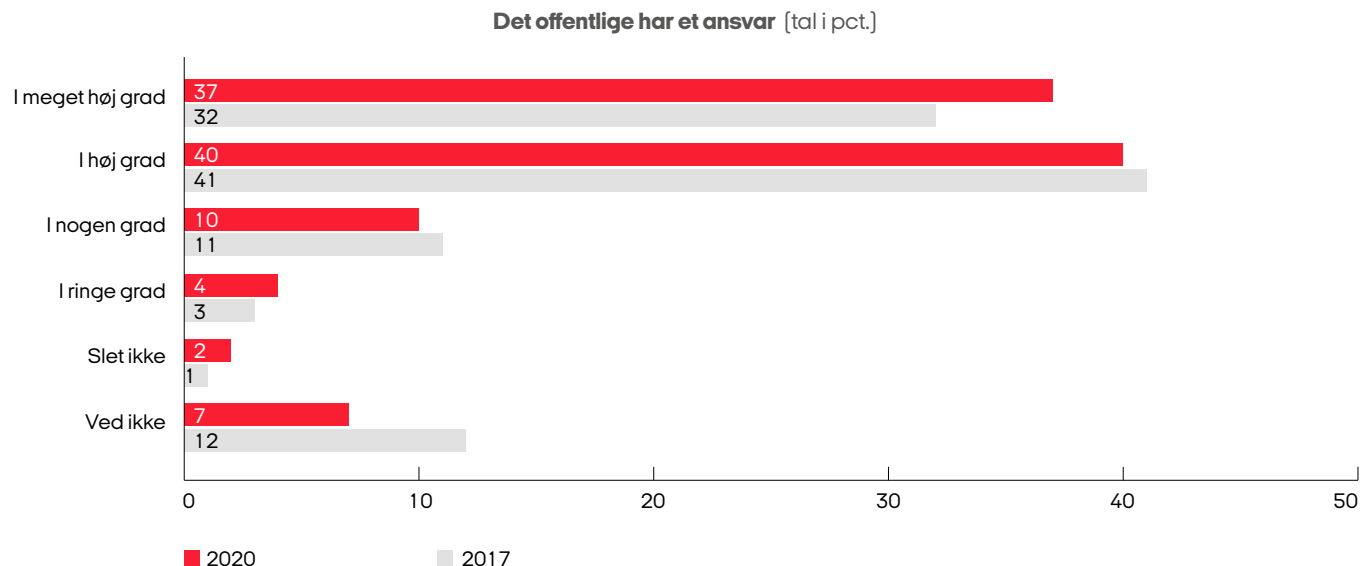

Danskernes betalingsvillighed til kulturarv

– Hvem har ansvaret for at finansiere kulturarven¹?

Der er enighed i, at det offentlige har et økonomisk ansvar.

37% svarer "helt enig" og 40% svarer "delvist enig".

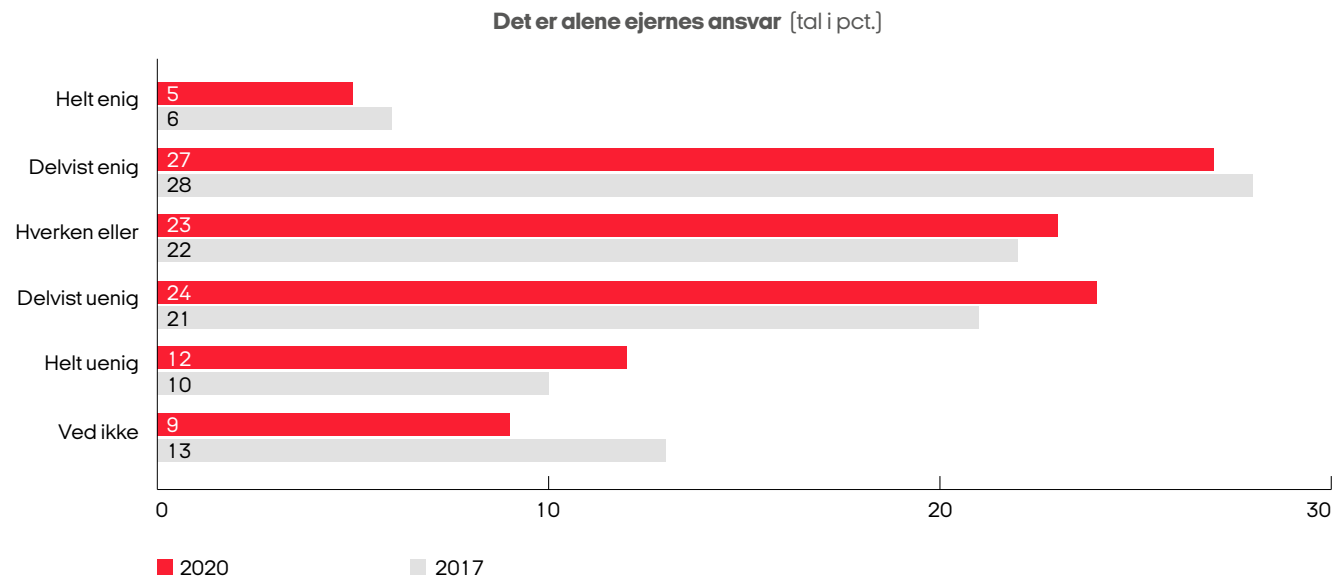

¹Kulturarven er her forstået som den danske bygningskultur, dvs. de fredede og bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer i by og land, der kan fortælle om byggeskik, arkitektur og kulturhistorie.

Danskernes betalingsvillighed til kulturarv

– Hvem har ansvaret for at finansiere kulturarven¹?

Sammenlignet med forrige spørgsmål hersker der mere tvivl om og uenighed i, at det er ejerens ansvar alene.

Danskernes betalingsvillighed til kulturarv

– I din kommune er der behov for et nyt plejehjem.
Der findes to forslag – hvilket vælger du?

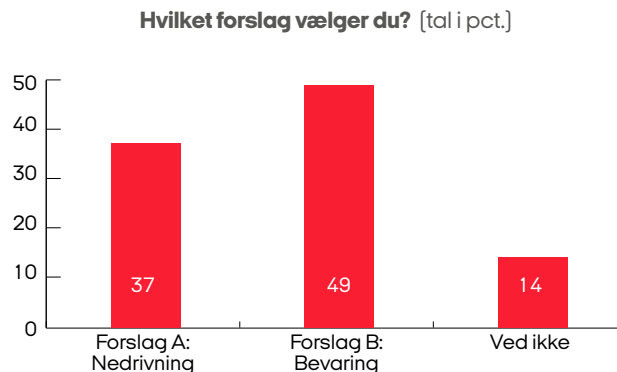
Forslag A: Nedrivning

Indebærer at en 100 år gammel murstensbygning rives ned for at give plads til en ny bygning. Nedrivning og nybyg er billigere for kommunen.

Forslag B: Bevaring

Indebærer at den gamle murstensbygning bevares og ombygges til plejehjem. Det indebærer, at byggeriet bliver 2 mio. kr. dyrere end ved nybyg.

Der er et flertal på 49%, som svarer, at bygningen skal bevares og ombygges, selvom denne løsning er dyrere.

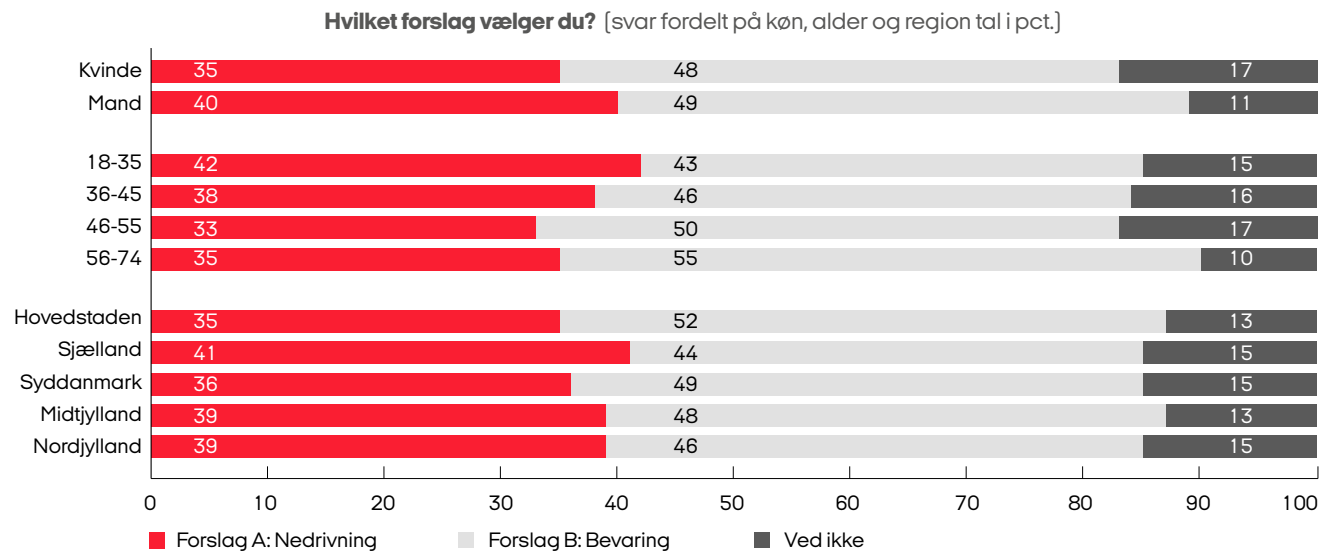
Danskernes betalingsvillighed til kulturarv

– I din kommune er der behov for et nyt plejehjem.
Der findes to forslag – hvilket vælger du?

Mænd og kvinder er lige enige om at bevare, dog er der mange kvinder, som svarer "ved ikke".

Aldersgrupperne 46-55 år og 56-74 år er dem, hvor flest har valgt bevaringsmuligheden.

I region Hovedstaden vil flest af de adspurgte bevare. Færrest vil i Region Sjælland.

Kapitel 6

Baggrund for spørgeskema- undersøgelserne

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

Formål

- At sammenligne undersøgelser fra 2017 og 2020
- At belyse kulturarvens betydning for danskerne
- At belyse hvordan danskerne bruger kulturarven

Grundlag

- Antal deltagere:
1.000 personer i 2017
2.000 personer i 2020
- Undersøgelsen er gennemført for Realdania af analyseinstituttet YouGov i 2017 og 2020
- Danskere i alderen 18-74 år

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til "Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?"

Bilag 1.

Billederne er vist til de adspurgte i forbindelse med spørgsmålet "Hvilke typer af steder, mener du, bør bevares for de kommende generationer?"

Slot med park fra 1600-tallet

Rækkehusområde fra 1960'erne

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til "Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?"

Militærbunker fra 1950'erne

Idrætsstadion fra 1950'erne

Landsby fra 1600-tallet

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til "Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?"

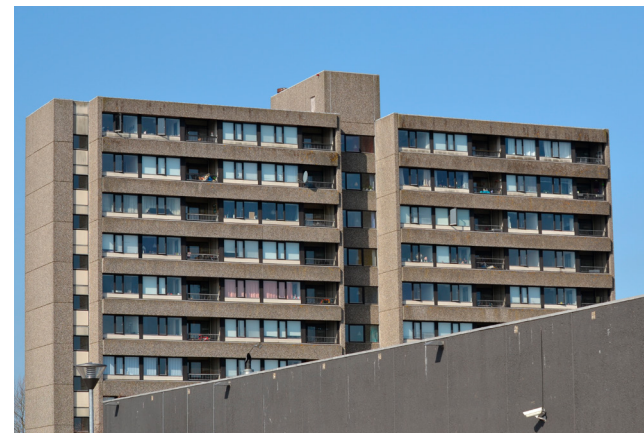
Legeplads i park fra 2010'erne

Industrianlæg fra 1800-tallet

Højhus fra 1960'erne

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til "Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?"

Runesten fra 1000-tallet

Åbent landbrugsareal med markanlæg,
der er flere hundrede år gamle

Ventesal på en jernbanestation fra 1930'erne

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til "Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?"

Et historisk bymiljø

Vandtårn fra 1960'erne

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til spørgsmål om hvor danskerne bor og hvor de helst ville bo, hvis de kunne vælge frit

Bilag 2.

Billederne er eksempler på forskelligt byggeri til spørgsmålet om hvor danskerne bor og hvor de helst ville bo, hvis de kunne vælge frit.

Murermestervilla

Funkisvilla

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til spørgsmål om hvor danskerne bor og hvor de helst ville bo, hvis de kunne vælge frit

Klassisk etageejendom

Ny etageejendom

Montagebyggeri

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Billeder til spørgsmål om hvor danskerne bor og hvor de helst ville bo, hvis de kunne vælge frit

Gård/Husmandssted

Etplansvilla

Rækkehus

Baggrund for spørgeskemaundersøgelserne

– Kreditering til billeder i bilag

Spørgsmål:

Hvilke typer af steder mener du bør bevares for de kommende generationer?

Slot med park fra 1600-tallet:

På billedet: Ledreborg
Fotograf: Jørgen Jørgensen

Rækkehusområde fra 1960'erne:

På billedet: Elementbyen
Fotograf: Anne Prytz Schaldemose

Militærbunker fra 1960'erne:

På billedet: Regan Vest
Fotograf: Lars Horn/Baghuset

Idrætsstadion fra 1950'erne:

På billedet: Hvidovre Stadion
Fotograf: Søren Bidstrup/Ritzau Scanpix

Landsby fra 1600-tallet:

På billedet: Måle og Viby
Fotograf: Anne Prytz Schaldemose

Legeplads i park fra 2010'erne:

På billedet: Nørre-Snede Skole
Fotograf: Leif Tuxen

Industrianlæg fra 1800-tallet:

På billedet: Maltfabrikken i Ebeltoft
Fotograf: Den Ny Maltfabrik

Højhus fra 1960'erne:

På billedet: Vollsmose
Fotograf: Realdania

Runesten fra 1000-tallet:

På billedet: Jellingestenene
Fotograf: Christian Ringbæk/Ritzau Scanpix

Åbent landbrugsareal med marker der er flere hundrede år gamle:

På billedet: Luftfoto af Højer
Fotograf: Leif Tuxen

Ventesal på en jernbanestation fra 1930'erne:

På billedet: Nørrebro station
Fotograf: Nicholas Ransome/Arkitekturbilleder.dk

Et historisk bymiljø:

På billedet: Christiansfeld
Fotograf: Leif Tuxen

Vandtårn fra 1960'erne:

På billedet: Svaneke Vandtårn
Fotograf: Per Munkgaard Thorsen/Arkitekturbilleder.dk

Spørgsmål:

Danskernes bopæl sammenlignet med hvor de gerne vil bo, hvis de kunne vælge frit

Muremestervilla:

På billedet: Muremestervillaer i Brønshøj
Fotograf: Mads Jensen/Ritzau Scanpix

Funkisvilla:

På billedet: Funkisvilla på Frederiksberg
Fotograf: Jørgen True/Ritzau Scanpix

Klassisk etageejendom:

På billedet: Nørrebro
Fotograf: Colourbox

Ny etageejendom:

På billedet: Generelt byggeri Ørestad
Fotograf: Claus Bjørn Larsen

Montagebyggeri:

På billedet: Gellerup
Fotograf: Emilie Koefoed

Gård/ Husmandssted:

På billedet: Trøjhøj
Fotograf: Cathrine Koppel

Etplansvilla:

På billedet: Etplansvilla
Kreditering: Jørgen Bausager/Ritzau Scanpix

Rækkehus:

På billedet: Rækkehuse på Frederiksberg
Fotograf: Torben Christensen/Ritzau Scanpix

